

## **JSME LIDI, NE ČÍSLA - POVÍDÁME SI A DĚKUJEME**

V této rubrice přinášíme zážitky lidí z dob koronaviru.

Proč?

Protože jsme přesvědčeni, že pomáhá si takto povídat a překračovat rozdělení virem. Že se ze zkušeností svých i druhých učíme. Že je komu být vděčný. A také, že jednou budeme vzpomínat.

A díky těmto stránkám budeme vědět, že jsme i za časů koronaviru dokázali žít, rodit a umírat jako jindy. A že jsme i za časů koronaviru byli každý jiný, v rozmanitých světech, s rozmanitými zážitky, a přesto spolu.

Uvádíme rubriky, které budeme postupně doplňovat. Najdete v nich kromě povídání též propojení na další stránky – například na rubriku Pojďme si povídat na stránkách Hasičského záchranného sboru. <https://www.hzscr.cz/clanek/jsme-v-tom-spolu-pojdme-si-povidat.aspx>

*Lidé z PITu*

*3. dubna 2020*

### **U NÁS V NEMOCNICI: Sloužíme dál**

#### **Sloužíme dál**

Od poloviny ledna jsem si začal denně psát do deníčku tři dobré věci prožitého dne. V koronavirové době to dostalo naprosto jiný rozměr. Rekapitulace dne s důrazem na vděčnost, radost a naději očekávání dobrého - navzdory. Vedle toho, že jsme s manželkou obnovili chvíle společného čtení, je toto velmi pozitivní prožitek každého dne. A nenilaciný. Je to moje uvědoměle přijímané obdarování přeměněné v potřebu být každý den někomu k něčemu (říkám tomu „k požehnání“).

#### **Děkuji!**

Slávek Vurst, nemocniční kaplan, 3. dubna 2020

### **V nemocnicích se dál léčí a dál umírá**

Včera na dětském zemřela malá Sárinka.

Umřela na přání rodičů na našem onkologickém oddělení, ne doma. Snažily jsme se vytvořit domácí podmínky. Snad se nám to dařilo. Rodiče byli spokojeni, a to pro nás bylo důležité.

V této těžké době a jejich těžké chvíli si i oni uvědomovali, jak je těžké skloubit nemocniční provoz a umírající dítě. Jsem pyšná, řekla jedna kolegyně, že se nám to podařilo.

Sárinku na poslední cestě doprovázeli rodiče - a tři sourozenci. Poslaly jsme rodiče domů, aby jim všem řekli, že Sárinka umřela, a nabídli jim rozloučení. Chtěli všichni přijet. A my jsme zvládly mít celou rodinu na oddělení. Bylo to se souhlasem lékaře, i když by tam

správně asi ty děti neměly být. Byla jsem moc ráda, že dokázal vědomě překročit hranice a pak se k nim zase vrátit. A byl ochotný za to převzít zodpovědnost.

A naše největší vyznamenání? Všechny, co jsme byly ve službě, jsme se společně ulůžka loučily se Sárinkou. Chvilka ticha. A od rodičů zaznělo: „Bude se nám po vás stýskat.“

### ***Zdravotní sestra, 26. března 2020***

#### **Hele! Ty!**

Říká se, že žádný plán nepřežije první výstřel. Věřím, že spousta z Vás by oponovala a dali byste všechno za to být připravenější.

Ano, je to všechno jedna velká korona-improvizace. První den v práci jsem měla jednu roušku na dvanáct hodin a nefungovala myčka. Je smutné, že si personál nemocnice musí začít stěžovat na sociálních sítích, aby dostal potřebné vybavení. Zároveň jsem přesvědčená, že čas na kritiku ještě bude a teď je potřeba vnímat to dobré a pomáhat, protože můžeme. Když je mi těžko, hluboce se nadechnu a vydechnu – vyfuním ze sebe emoce, abych mohla jít dál. Představím si naše interní oddělení nemocnice, kam jsem nastoupila před třemi týdny jako dobrovolník – sanitář, jako diorámu s meruňkovým pozadím a upoceným poletujícím personálem. Pomáhá mi to chytout nadhled a trochu se nad tím cirkusem pousmát.

Od prvního dne mi je velkou podporou laskavá sestra Eliška. Bere mne za pacienty i na sesterské výkony. Říkává, že chce, abych jako budoucí lékařka nikdy nezapomněla na to, jaké to je být sanitář či zdravotní sestra. Váží si mé pomoci a já si vážím příležitosti.

„Hele! Ty! Pojď sem,“ volá téměř devadesátiletá živelná Boženka, která leží na čtyřlůžáku u okna. Běžím za ní v obavě, že se něco děje. Planý poplach. Chce mi vyprávět, jakého má šmrncovního synka a nabídnout mi ho za muže. Přeruším jí nabídkou manipedi. Bóža dychtivě odhrne peřinu. Je křehounká a vůbec se nestydí. Lakuju jí nehty a povídáme si. Když je člověk nemocný nebo starý, odhaluje své hluboce zakořeněné návyky a charakter. A pokud vám to čas dovolí, zvolněte, přisuňte si židli k posteli pacienta, chytněte ho za ruku a naslouchejte. Předáte si energii. Jemu dáte sílu k uzdravení a on Vám často daruje cenné rady pro život.

Možná si velká spousta z Vás myslí, že jsme hrdinové navlečení v mimozemských oblecích a válčíme v první linii s neviditelným nepřítelem. Ráda bych, abyste věděli, že tak to úplně není. Pobyt v nemocnici pro pacienty, a nemusí být ani pozitivní na COVID-19, je teď velice náročný kvůli řadě restrikcí. Nemohou mít návštěvy, procházet se po areálu a své pečovatele pod ochrannými pomůckami nerozeznávají, a tak každá drobnost, která jim vykouzlí jiskru v očích (úsměvy pod rouškami totiž nevidíte), je klíčová pro zlepšení jejich kvality života v této podivné době.

### ***Ellen, studentka 3. ročníku všeobecného lékařství na 3. Lékařské fakultě Univerzity Karlovy a dobrovolnice v nemocnici, 6. dubna 2020***

#### **Koronavirus, komunita a příkázání**

V naší řeholní komunitě se mě ptali, jestli seženu roušky. A tak jdu do lékárny, i když tuším, že nic neseženu. Nejsou ani ústenky ani dezinfekce. Na vitamíny a paralen se neptám, už

tak se na mě dívá lékárnice, jako bych spadl z Marsu nebo vstal z hrobu bez tušení historických souvislostí. Vracím se s nepořízenou.

V komunitě na mě tlačí, abych přece donesl něco z nemocnice, prý jejich známí lékaři a sestry zásobili celou rodinu i přátele, donesli to z nemocnice. Hlavou mi běží otázka, zda mezi příkázání Desatera nepatří NEPOKRADEŠ. No ano, jenže: Kdo nekrade, okrádá přece vlastní rodinu či společenství, a je třeba něco udělat pro své bratry. Řeholní sestry také jistě něco dělají pro spolusestry.

Zjišťuji, že v nemocnicích se kradou roušky a dezinfekce tak, že se musejí zamykat. Takže jsem nakonec - díky tomu, že ostatní už pokradli - nepokradl. Všechno bylo pod zámkem anebo nebylo vůbec, čeká se na dodávky z Číny.

A tak si říkám, není to spíš o NEZABIJEŠ? Pokud zajistím komunitu či rodinu, je to fajn, budou na pár dní v bezpečí. Co když ale nebudou pomůcky pro zdravotníky, pro kolegy, kteří budou vystaveni největšímu nebezpečí nákazy? Když ti nebudou mít dostatek roušek, dezinfekce atd., neohrozím tím své blízké ještě víc? Kdo zdravotníky nahradí?

Pokud budou nemocní bratři v komunitě, tak snad budou lidé, kteří se o ně postarají. Oni se ale o zdravotníky nepostarají. Tudíž jsem nakonec rád, že jsem neporušil hned dvě příkázání najednou. I když to bylo o fous!

A jak se postaraly řeholní sestry o spolusestry? Ušily roušky pro sebe a pro další – také pro nás - a dál ve velkém šíjí roušky a pečují o nemocné i s nasazením vlastního života.

### ***Zdravotní sestra a řeholník, 6. dubna 2020***

#### **Sestra v záloze**

„Nemocnice bude pravděpodobně potřebovat pomoc těch akademiků, kteří jsou zároveň zdravotníky, ozve se vám,“ oznámila děkanka na jedné z posledních kontaktních porad katedry.

„Chudáci zdravotníci,“ řekla moje kolegyně nezdravotnice při obědě (to už jsme seděly každá u jiného stolu), „to musí být hrozné být takto vystaven nebezpečí!“ „Proč hrozné,“ namítla la jsem, „je to přece naše práce. Je to samozřejmé. Já jsem hrdá, že můžu pomoci.“ A v duchu jsem chápala muže, kteří jdou dobrovolně a s odhodláním do války, i Čapkovu Matku, když říká svému synovi: „Jdi!“

Když přišel dotaz z nemocnice, kdo z nás by šel pomoci, s dodatkem, že je to dobrovolné, bez váhání jsem se přihlásila. Nemocnici dobře znám. I když už pracuji dlouho na fakultě, je stále pořád tak trochu moje. A tak čekám...

A při tom čekání najednou, kde se vzal, tu se vzal, zazní rýpavý vnitřní hlas: „Tak ty ses, přihlásila, jo? A myslela jsi při tom na svoji rodinu, na svoje rodiče? Vždyť tchánovi je skoro devadesát a tvé matce skoro osmdesát. Vždyť patří do té nejohroženější skupiny! Na to jsi nemyslela? Co když někde něco chytíš a nakazíš je? To chceš? Chceš je vystavit takovému riziku?“

A co ty? Je ti 58! Vždyť už pomalu patříš taky do rizikové skupiny. Co když onemocníš ty sama? To už jsi zapoměla, jak jsi myslela, že umřeš, když jsi před dvěma lety chytla tu strašnou chřipku? A když budeš nemocná, kdo se postará o rodinu?

A ty jako sestra? Vždyť u lůžka jsi nebyla nejméně 10 let. Co myslíš, že ještě umíš? Netroufáš si příliš? Netrpíš náhodou velkým sesterským syndromem? Myslíš si, že ty to zachráníš? Neměla bys to nechat mladším? Co tvoje záda? Ohneš se k lůžku a už se nenarovnáš. A budeš na to vůbec vidět? Doma máš brýle v každém pokoji, protože si bez nich nepřečteš už ani titulky v novinách. Jak to asi budeš dělat v nemocnici? Koupíš si šňůrku na krk? A co když budeš muset do skafandru? Dovedeš si to vůbec představit? Za chvíli se ti v něm začne dělat mdlo a budeš se dusit, jak tě znám. A čůrat budeš potřebovat už po půl hodině. Ti to s tebou tedy vyhrají... Neměla bys být radši doma, šít roušky a péct sestrám mazance?“

Hůůůššš! Jedeš! Ať už tě neslyším, mizero!

***Eva, dětská sestra a akademická pracovnice, 8. dubna 2020***